

## **GEMEENTEBESTUUR VAN GULPEN-WITTEM**

**Kenmerk :** G.18.03246

**Raadsnummer:** BP/375

**Dossiercode:**

**Onderwerp:** Vaststelling Verordening maatschappelijke ondersteuning 2015 gemeente Gulpen-Witterm, versie 2019

### **De raad van de gemeente Gulpen-Witterm**

Gezien het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 6 november 2018 inzake bovengenoemd onderwerp.

Gelet op Wmo 2015

### **Besluit**

Bepaalt

1. De Verordening maatschappelijke ondersteuning 2015 gemeente Gulpen-Witterm, versie 2019 vast te stellen per 1 januari 2019, onder gelijktijdige intrekking van de Verordening maatschappelijke ondersteuning Wmo 2015 gemeente Gulpen-Witterm.

Aldus vastgesteld door de gemeenteraad van Gulpen-Witterm in zijn vergadering van 20 december 2018.

De wrd. griffier,

Drs. W.H.M. Voorter.

de voorzitter,

Ing. N.H.C. Ramaekers-Rutjens.

Ons kenmerk  
G.18.03245

## Voorstel van college danwel burgemeester aan gemeenteraad

|                               |                                                                                                   |                           |                  |
|-------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------|------------------|
| Raadsnummer:                  | BP/375                                                                                            | Datum collegebehandeling: | 6 november 2018  |
| Steller:                      | Petra Crombag                                                                                     | Portefeuillehouder:       | M. van der Kleij |
| Behandeling in sprekersplein: | 6 december 2018                                                                                   | Behandeling in raad:      | 20 december 2018 |
| Onderwerp                     | Vaststelling verordening maatschappelijke ondersteuning 2015 gemeente Gulpen-Witterm, versie 2019 |                           |                  |

### Advies sprekersplein

#### 1. Samenvatting

Het college heeft op 6 november 2018 ingestemd met het ter besluitvorming voorleggen aan de gemeenteraad van de geactualiseerde Verordening maatschappelijke ondersteuning 2015 gemeente Gulpen-Witterm, versie 2019. De verordening vormt de basis om maatwerk en passende ondersteuning te bieden aan de inwoners van gemeente Gulpen-Witterm die zelf of samen met hun omgeving onvoldoende zelfredzaam zijn of onvoldoende in staat zijn tot participatie. Zij kunnen een beroep doen op ondersteuning door de gemeente, zodat zij zo lang mogelijk in de eigen leefomgeving kunnen blijven wonen of gebruik kunnen maken van beschermd wonen of opvang.

Voorliggende verordening is tot stand gekomen na een traject van brede inspraak. De inspraakreacties zijn geëvalueerd door het college waarna nu de definitieve versie van de Verordening ter besluitvorming wordt voorgelegd aan de gemeenteraad. De ingangsdatum van de nieuwe Wmo-verordening is voorzien op 1 januari 2019.

## 2. Aanleiding

De wet maatschappelijke ondersteuning 2015 (Wmo 2015) schrijft voor dat de gemeenteraad bij verordening regels vaststelt die noodzakelijk zijn voor de uitvoering van het door de gemeenteraad vastgesteld beleidsplan maatschappelijke ondersteuning en de door het college ter uitvoering daarvan te nemen besluiten of te verrichten handelingen. In deze verordening wordt in ieder geval bepaald op welke wijze en op basis van welke criteria wordt vastgesteld of een cliënt voor een maatwerkvoorziening (Wmo) in aanmerking komt.

De vigerende verordening Wmo is op 1 januari 2015 in werking getreden, voor onbepaalde tijd. Deze verordening is procesgericht en kenmerkt zich door het beschrijven van een zorgvuldig tweezijdig proces, om in gezamenlijkheid te komen tot passende ondersteuning op maat. De verordening kent extra gemeentelijke proceswaarborgen, ook bovenwettelijke, waarmee het belang van de cliënt voorop staat. Tevens kent de verordening een hardheidsclausule, teneinde te voorkomen dat inwoners door het ijs kunnen zakken.

In de afgelopen jaren is gebleken dat deze verordening – en het onderliggende Besluit maatschappelijke ondersteuning – een prima basis vormt om maatwerk en passende ondersteuning te kunnen bieden aan onze kwetsbare inwoners. De gemeentelijke toegang blijkt op basis van deze verordening in staat om een zorgvuldige procedure te doorlopen. De cliënt weet zich verzekerd van ondersteuning en ook van waarborgen in het proces van melding tot beschikking en ook daarna. Dit heeft geresulteerd in (ruim) tevreden klanten over de toegang/indicatiestelling en over de dienstverlening door aanbieders. Zo blijkt uit de uitkomsten van het jaarlijkse cliëntervaringsonderzoek Wmo. Daarnaast zijn er weinig aanvragen voor een second-opinion, weinig klachten en eveneens weinig bezwaar- en beroepsprocedures.

Hoewel niet alles altijd naar behoren verloopt en er soms in individuele casussen zaken mis gaan, zijn de overall resultaten op basis van de huidige verordening goed. De vraag die dan gesteld kan worden, is waarom deze verordening dan nu geactualiseerd dient te worden? Hiervoor zijn een aantal redenen.

### a. Inhoudelijke redenen

De huidige verordening is ontworpen in 2014. Na die tijd heeft de transitiefase (2015) en de transformatie (vanaf 2016) plaatsgevonden. Ook zijn in die periode de regionale Toekomstagenda Sociaal Domein 2022 en de onderliggende actieplannen (2016-2017 en 2018-2019) opgesteld. De verordening Wmo dient zodoende getoetst te worden aan hetgeen in het gemeentelijk beleid gewijzigd is.

Daarnaast zijn wijzigingen/verbeteringen aan de orde op basis van voortschrijdend inzicht in de afgelopen ruim 3,5 jaar.

- Ervaringen uit de uitvoeringspraktijk
- Adviezen van cliëntenraden
- Uitkomsten van cliëntervaringsonderzoeken
- Inzichten vanuit rechtspraak
- Tussentijdse wijzigingen in de (4) modelverordeningen van de VNG
- Redactionele aanpassingen

### b. Redenen van technisch-administratieve/juridische aard

- i. De huidige verordening sluit op een aantal punten niet meer aan op hetgeen bepaald is in hogere wetgeving omdat daarin zaken gewijzigd zijn;
- ii. Daarnaast zijn in de huidige verordening een aantal bevoegdheden gedelegeerd aan het college – dus nader geregeld in het gemeentelijk Besluit maatschappelijke ondersteuning – daar waar dit bij nader inzien niet bleek te zijn toegestaan. Dit kwam naar voren op basis van rechtspraak door de Centrale Raad voor Beroep (CRvB).

Daar waar dit aan de orde is, dient dit technisch-administratief/juridisch gerepareerd te worden. Bij wijzigingen die hun grondslag vinden in landelijke regelgeving, kan de inhoud/strekking van het beleid wijzigen. Hierop heeft de gemeente dan echter geen/beperkt invloed. Bij wijzigingen die hun grondslag

vinden in het repareren van de ongeoorloofde delegatie, kan de inhoud/strekking van het beleid in principe ongewijzigd blijven. Voor deze insteek is gekozen in de nu voorliggende concept-verordening, waarbij de betreffende bepalingen vanuit het Besluit maatschappelijke ondersteuning ongewijzigd zijn overgeheveld naar de verordening. De gemeenteraad zal vervolgens een besluit nemen over deze nieuw opgenomen zaken en kan daarbij eventueel tot andere keuzes komen dan welke eerder door het college zijn gemaakt.

c. **Integraliteit**

Een derde reden om de huidige verordening onder de loep te nemen, betrof het streven naar een integrale werkwijze. In de Toekomstagenda Sociaal Domein 2022 Maastricht-Heuvelland is opgenomen dat we kwaliteitswinst willen boeken voor de burger (meer kwaliteit, betere resultaten) én de samenleving (meer kwaliteit met minder middelen) door problemen niet meer in deelproblemen op te knippen met voor elk deelprobleem een oplossing, maar ze in samenhang en vanuit het blikveld van de burger te benaderen. Integrale beoordeling van ondersteuningsvragen met behulp van bijvoorbeeld de Omgekeerde Toets zal ook vragen om een integrale verordening Wmo/Jeugdhulp. Omdat deze nieuwe werkwijze nog in voorbereiding is, is er nu nog gekozen voor 2 separate verordeningen Wmo en Jeugdhulp. De verwachting is dat over een aantal jaren de verordeningen Wmo en Jeugdhulp worden geïntegreerd.

Wij merken daarbij op dat er nog relatief weinig ervaring is opgedaan in den lande met een dergelijke integrale verordening. De VNG onderzoekt al geruime tijd de mogelijkheid om te komen tot een integrale verordening (3D), maar dit proces verloopt niet voortvarend en uitkomsten van dit onderzoek zijn zodoende nog niet bekend. Wel is er al eerste versie van een integrale modelverordening Sociaal Domein in omloop (Stimulansz) en is er een enkele (kleine) gemeente in het land die reeds werkt op basis van een integrale verordening. Samen met hetgeen in de eerste alinea is geschetst, is er momenteel nog onvoldoende houvast om reeds per 1 januari 2019 een dergelijke verordening te hanteren.

**3. Relatie met bestaand beleid**

- Wmo 2015;
- Toekomstagenda Sociaal Domein 2022 Maastricht-Heuvelland;
- Verordening maatschappelijke ondersteuning 2015 gemeente Gulpen-Witterm;
- Besluit maatschappelijke ondersteuning 2015, gemeente Gulpen-Witterm.

Opdracht vanuit de wet

De Wmo 2015 schrijft voor dat de gemeente per verordening de regels dient vast te stellen die noodzakelijk zijn voor de uitvoering van het verplichte gemeentelijk beleidsplan met betrekking tot maatschappelijke ondersteuning.

Bij verordening dient in ieder geval bepaald te worden:

- op welke wijze en op basis van welke criteria wordt vastgesteld of een cliënt voor een maatwerkvoorziening voor zelfredzaamheid, participatie, beschermd wonen of opvang in aanmerking komt;
- op welke wijze de hoogte van een persoonsgebonden budget wordt vastgesteld;
- welke eisen worden gesteld aan de kwaliteit van voorzieningen, inclusief eisen met betrekking tot de deskundigheid van beroepskrachten;
- ten aanzien van welke voorzieningen een regeling voor de afhandeling van klachten van cliënten vereist is;
- ten aanzien van welke voorzieningen een regeling voor medezeggenschap van cliënten over voorgenomen besluiten van de aanbieder die voor de gebruikers van belang zijn vereist is;
- op welke wijze ingezetenen, waaronder cliënten of hun vertegenwoordigers, worden betrokken bij uitvoering van de wet, voorstellen voor beleid kunnen doen, gevraagd en ongevraagd advies kunnen uitbrengen over verordeningen en beleidsvoorstellen, worden voorzien van ondersteuning en deel kunnen nemen aan periodiek overleg;
- op welke wijze de kostprijs van een maatwerkvoorziening en pgb worden berekend; en

- op welke wijze het college zorg draagt voor een jaarlijkse blijk van waardering voor de mantelzorgers van cliënten in de gemeente.

Ook dient de gemeente per verordening regels te stellen:

- voor de bestrijding van het ten onrechte ontvangen van een maatwerkvoorziening of een persoonsgebonden budget, en van misbruik of oneigenlijk gebruik van de wet;
- ter waarborging van een goede verhouding tussen de prijs voor de levering en de eisen die worden gesteld aan de kwaliteit van de voorziening, waar het college ten aanzien daarvan de uitvoering van de Wmo 2015 door derden laat verrichten. Hierbij dient rekening gehouden te worden met de deskundigheid van de beroepskrachten en de toepasselijke arbeidsvoorwaarden.

Daarnaast kan de gemeente:

- bepalen dat cliënten voor algemene voorzieningen, niet zijnde cliëntondersteuning, en maatwerkvoorzieningen een bijdrage verschuldigd zullen zijn;
- de hoogte van de bijdrage voor de verschillende soorten van voorzieningen, ook wanneer de cliënt de ondersteuning zelf inkoopt met een persoonsgebonden budget, in de verordening verschillend vaststellen. Hierbij kan tevens worden bepaald dat op de bijdrage een korting wordt gegeven voor personen die behoren tot daarbij aan te wijzen groepen en dat de bijdrage afhankelijk is van het inkomen en het vermogen van de cliënt en zijn echtgenoot;
- bepalen dat de bijdragen voor opvangvoorzieningen door een andere instantie dan het CAK wordt vastgesteld en geïnd;
- bepalen dat in geval van een minderjarige cliënt die niet zelf de eigenaar is van de woning, een bijdrage wordt opgelegd aan diens onderhoudsplichtige ouders en degene die anders dan als ouder samen met de ouder het gezag over de cliënt uitoefent;
- bepalen dat aan personen met een beperking of chronische psychische of psychosociale problemen die daarmee verband houdende aannemelijke meerkosten hebben, een tegemoetkoming wordt verstrekt ter ondersteuning van de zelfredzaamheid en de participatie (en dan in welke gevallen en mate);
- bepalen onder welke voorwaarden betreffende het tarief de persoon aan wie een persoonsgebonden budget wordt verstrekt, de ondersteuning kan inkopen van een persoon die behoort tot het sociale netwerk.
- Artikel 2.1.3, tweede lid, van de Wmo 2015 biedt verder ruimte om met inachtneming van het bepaalde bij of krachtens de Wmo 2015 nadere regels te stellen.

De nu voorliggende verordening voldoet aan alle onderdelen zoals hierboven opgesomd. Het Besluit Wmo 2015, versie 7, zal worden aangepast op de voorliggende verordening en ter kennisname aan de raad worden gestuurd.

#### **4. Gewenst beleid, Beoogd effect en mogelijke opties**

Het doel is om met bovengenoemde aanleidingen de Verordening maatschappelijke ondersteuning 2015 gemeente Gulpen-Witterm te herzien in de versie 2019.

Op basis van hetgeen is beschreven in paragraaf 3 van deze nota, is ten aanzien van de nu voorliggende versie van de geactualiseerde Wmo-verordening de volgende aanpak gevolgd:

- Het betreft een actualisatie van de Wmo-verordening welke per 1 januari 2015 van toepassing is. Gezien de positieve ervaringen over de afgelopen jaren met de huidige verordening en het onderliggende Besluit door zowel klanten als de gemeentelijke toegang/uitvoering, is ervoor gekozen om zo dicht mogelijk bij het huidige beleid te blijven. Daar waar zaken zijn overgeheveld vanuit het Besluit naar de verordening, is dit gebeurd zonder de inhoud/strekking aan te tasten. Dit biedt zodoende ook continuïteit voor alle partijen;
- De modelverordening van de VNG – welke tot stand is gekomen in een zorgvuldig proces met cliëntenraden – is als onderlegger benut bij de diverse aanpassingen;
- De verordening is tot stand gekomen middels multidisciplinaire voorbereiding op zowel beleid- als uitvoeringsniveau en op basis van consultatie van adviesraden;

- De verordening heeft gedurende 6 weken (van 1 augustus t/m 14 september 2018) ter brede inspraak voorgelegd aan de inwoners van Gulpen-Witterm. Ook zijn wij in gesprek gegaan met de adviesraad sociaal domein van Gulpen-Witterm en de gezamenlijke adviesraden van Maastricht-Heuvelland. De reacties op de inspraakversie van de concept-verordening Wmo zijn, voor zover overgenomen, verwerkt in de nu voorliggende versie. Meer informatie is beschikbaar in bijlage 4 t/m 6.
- Daar waar functioneel en (wettelijk) mogelijk wordt nadere uitwerking op onderdelen gedelegeerd aan het college. Hiertoe zal voor 1 januari 2019 een (eveneens) geactualiseerd Besluit maatschappelijke ondersteuning worden vastgesteld door het college. Dit Besluit zal uiterlijk in december 2018 ter kennisgeving aan de gemeenteraad worden gestuurd.

### **Wijzigingen in de geactualiseerde verordening**

Alle wijzigingen in de verordening ten opzichte van de voorganger, zijn verwerkt in bijgevoegde "was-wordt-tabel". Hierin staat ook de argumentatie waarom een bepaalde wijziging is aangebracht. Voor een volledig overzicht wordt verwezen naar bijlage 2. Op hoofdlijnen zijn de wijzigingen de volgende:

#### **A. Belangrijkste zaken die worden overgeheveld vanuit het huidige Besluit maatschappelijke ondersteuning**

1. Hoogte bijdrage algemene/maatwerkvoorzieningen + uitzonderingen;
2. Diverse zaken t.a.v. persoonsgebonden budgetten (o.a. hoogte, criteria, voorwaarden, weigeringsgronden, uitbetaling, controle, vergelijking met kostprijs vergelijkbare ZIN-dienstverlening);
3. Financiële tegemoetkomingen;
4. Tegemoetkoming meerkosten;
5. Mantelzorgwaardering;
6. Regels hulp door sociaal netwerk;
7. Kwaliteitseisen maatschappelijke ondersteuning incl. inhoudelijke wijziging door nieuwe AMvB "reële prijs voor Wmo-diensten";
8. Meldingsregeling calamiteiten en geweld;
9. Aanvullende (bovenwettelijke) proceswaarborgen.

#### **B. Nieuw toegevoegde artikelen**

1. (onderdelen van) artikelen zijn toegevoegd ter verduidelijking van de proceswaarborgen voor de cliënt;
2. (onderdelen van) artikelen zijn toegevoegd ter bespoediging van de procedure en/of terugdringing van bureaucratie;
3. (onderdelen van) artikelen zijn toegevoegd t.b.v. rechtmatigheid en handhaving, zoals:
  - a. Voorkoming en bestrijding oneigenlijk gebruik/misbruik Wmo (bijv. betere informatievoorziening cliënt, derdenbeding PGB-fraude, algehele uitsluiting frauderende aanbieder);
  - b. Opschorting betaling PGB;
  - c. Toezicht en handhaving rechtmatigheid door gemeentelijke sociale recherche.

#### **C. Aantal artikelen zijn geschrapt**

Het gaat hier om artikelen die nietig zijn bevonden in rechtspraak (bijv. terugvordering) of die geen grondslag vinden in de Wmo2015. Daarnaast zijn de overbodig geworden verwijzingen naar het Besluit c.q. nadere regels geschrapt.

#### **D. Redactionele verbeteringen**

Op onderdelen zijn woorden en zinsconstructies aangepast evenals grammaticale en typefouten.

#### **E. Uitgelicht: abonnementstarief Wmo 2019**

In het regeerakkoord is afgesproken dat voor Wmo-voorzieningen een vast tarief van € 17,50 per periodebijdrage zal worden ingevoerd (het abonnementstarief). Voor de invoering van het abonnementstarief is een wetswijziging vereist en daarom kan de maatregel pas per 1 januari 2020

volledig worden ingevoerd. Voor 2019 is door de minister gekozen voor een tussenvorm<sup>1</sup>. Het landelijk Uitvoeringsbesluit Wmo 2015 wordt voor 2019 zo gewijzigd dat een maximale periodebijdrage van € 17,50 voor maatwerkvoorzieningen per 1 januari 2019 van kracht wordt.

Uitgezonderd zijn de cliënten die gebruik maken van beschermd wonen (zorg in natura) en maatschappelijke opvang. Zij blijven een inkomensafhankelijke eigen bijdrage betalen. De maximale periodebijdrage van € 17,50 geldt bovendien niet voor niet- AOW-gerechtigde meerpersoonshuishoudens. Voor deze groep is de eigen bijdrage op nihil gesteld.

Cliënten met midden en hogere inkomens hebben het meeste voordeel bij het abonnementstarief ten opzichte van het huidige beleid waarin de eigen bijdrage naar financiële draagkracht werd berekend. Dit voordeel betreft enkele tientallen euro's tot soms zelfs enkele honderden euro's per 4 weken. Het overgrote deel van de klanten met lage inkomens profiteert nauwelijks van dit abonnementstarief omdat zij nu reeds de minimaal mogelijke eigen bijdrage betalen (landelijk €17,60 per 4 weken, in Maastricht €14,08 per 4 weken).

De gemeente blijft in 2019 dezelfde mogelijkheid houden als nu om bij verordening te regelen dat voor bepaalde lage inkomensgroepen de maximale periodebijdrage op nul wordt vastgesteld (minimabeleid). Tevens kan de gemeente de eigen bijdrage voor alle cliënten in gelijke mate verlagen of op € 0 zetten<sup>2</sup>. De mogelijkheid om voor bepaalde maatwerkvoorzieningen geen eigen bijdrage te vragen, blijft eveneens bestaan. Ook het berichtenverkeer, tussen gemeente/aanbieder en CAK en de aanlevering van parameters aan het CAK, blijft voor 2019 zoals het ook nu is ingericht. Invoering van het abonnementstarief heeft tot gevolg dat artikel 17 (Bijdrage in de kosten van maatwerkvoorzieningen en PGB's) in de Verordening moet worden aangepast.

#### Situatie voor Gulpen-Witterm

Zoals eerder aangegeven, hebben cliënten met midden en hogere inkomens het meeste voordeel bij het abonnementstarief ten opzichte van het huidige inkomensafhankelijke beleid. Voor de zeer grote groep cliënten van gemeente Gulpen-Witterm met lage inkomens zou toepassing van het landelijk abonnementstarief van € 17,60 echter een achteruitgang betekenen. Dit omdat gemeente Gulpen-Witterm de eigen bijdrage reeds per 1 januari 2015 heeft verlaagd. Minima betalen in gemeente Gulpen-Witterm in 2018 geen €17,60 per 4 weken maar €14,08 (dit is 80% van het landelijke tarief).

Het effect van het verschil tussen het landelijk abonnementstarief en de korting variant van gemeente Gulpen-Witterm (doorvoeren korting van 20% op het landelijke abonnementstarief) wordt duidelijk gemaakt in de volgende tabel.

| <b>Raming op basis van peiljaar 2018<br/>(extrapolatie realisatie t/m periode 6-2018;<br/>Bron: CAK)</b> | <b>Bij abonnementstarief<br/>2019 van € 17,50</b> | <b>Bij abonnementstarief<br/>2019 van € 14,00</b> |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------|---------------------------------------------------|
| Aantal klanten dat EB-Wmo betaalt in 2018<br>(excl. Beschermd Wonen)                                     | 469                                               | 469                                               |
| aantal klanten dat een hogere EB-Wmo zal<br>betalen                                                      | 175                                               | 0                                                 |
| aantal klanten dat een lagere EB-zal betalen                                                             | 236                                               | 411 <sup>(1)</sup>                                |
| Aantal klanten dat een ongewijzigde EB-zal<br>betalen (€0,- i.v.m. vrijstelling door het Rijk)           | 58                                                | 58                                                |

1) Let op: bij de meeste mensen betreft de vooruitgang slechts €0,08 per 4 weken i.v.m. de verlaging van €14,08 (in 2018) naar €14,00 (2019)

Gezien de negatieve impact voor de grote meerderheid van de Wmo-ontvangers van gemeente Gulpen-Witterm indien het landelijk abonnementstarief zou worden opgelegd, wordt op basis van deze analyse in de nu voorliggende Verordening voorgesteld om de huidige verlaagde eigen

<sup>1</sup> Besluit verlaging bijdrage Wlz-zorg en maatschappelijke ondersteuning (Kamerstukken II 2017/18, 34 104, nr. 225)

<sup>2</sup> De mogelijkheden die gemeenten tot nu toe hadden om te bepalen vanaf welk inkomen het inkomen en vermogen gaat mee tellen in de bijdrage en de mate waarin het inkomen en vermogen de hoogte van de eigen bijdrage bepaalt, komen te vervallen.

bijdragesystematiek ook per 1 januari 2019 te blijven hanteren. De financiële impact hiervan op gemeenteniveau staat beschreven in de financiële paragraaf bij deze nota.

#### **5. Samenwerking / Strategische visie:**

De gemeente Gulpen-Witterm wil de zelfredzaamheid en de inzet van de civil society versterken. De gemeente:

- zet in op de zelfredzame samenleving, met goede vangnetconstructies voor de zwakkeren in de samenleving.
- zet in op de versterking van de civil society.
- bevordert, waar mogelijk, de werkgelegenheid en zet mensen aan om deel te nemen aan het werkproces.

Met de herziene versie 2019 van de verordening maatschappelijke ondersteuning wordt het kader voor uitvoering van de wet aangepast aan de huidige tijd en praktijk.

Door middel van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) zet de gemeente in op het ontstaan van een zelfredzame samenleving. Er moet een effectieve en efficiënte vangnetconstructie bestaan voor de zwakkeren (sociaal, economisch, medisch) in de samenleving.

#### **6. Aanbestedingen**

n.v.t.

#### **7. Financiën (Kosten, Baten en Dekking)**

De voorgestelde aanpassingen in de Verordening, waaronder de onderdelen die ongewijzigd (beleidsarm) zijn overgeheveld vanuit het Besluit naar de Verordening, kunnen budgettair neutraal worden uitgevoerd. Uiteraard kan de gemeenteraad andere keuzes maken ten aanzien van de nu voorliggende Verordening, met name daar waar bevoegdheden van het college naar de gemeenteraad zijn overgegaan (bijv. al of niet verlagen van de eigen bijdrage, aanpassing meerkostenregeling Wmo, e.d.). Hierop kan in deze financiële paragraaf nu niet geanticipeerd worden.

Voor de financiële gevolgen voor de invoering van het abonnementstarief Wmo zijn op landelijk niveau afspraken gemaakt. Zie hiertoe de volgende alinea. Behoudens de onvoorspelbare aanzuigende werking van het abonnementstarief geschiedt de invoering van het abonnementstarief budgettair-neutraal nu de gemiste eigen bijdrage-inkomsten volledig door het Rijk worden gecompenseerd.

#### Financiële gevolgen abonnementstarief

De kosten van het abonnementstarief waren op basis van berekeningen van het CPB in het regeerakkoord begroot op € 145 miljoen vanwege een lagere opbrengst aan eigen bijdrage én € 145 miljoen als gevolg van de aanzuigende werking van de maatregel. Het Rijk compenseert gemeenten *alleen* voor de kosten van het verlies aan eigen bijdragen en stort hiertoe een bedrag van € 143 miljoen oplopend tot € 145 miljoen per jaar structureel in het gemeentefonds. In het Interbestuurlijk Programma afgesproken dat gemeenten de kosten van de aanzuigende werking dekken uit het accres.

Inmiddels heeft het CPB nieuwe berekeningen gemaakt met betrekking tot het verlies aan inkomsten uit eigen bijdragen en de kosten van de aanzuigende werking. Als gevolg van de herberekening door het CPB worden de *totale kosten* nu geraamd op € 190 miljoen. Als dit klopt dan is het bedrag dat gemeenten zelf moeten bijleggen uit het accres teruggebracht tot € 45 miljoen per jaar, mits de kosten van de aanzuigende werking niet hoger worden dan geraamd. De VNG is nog in overleg met het ministerie van VWS en het CPB over de onderbouwing van deze nieuwe berekeningen.

Naar verwachting hebben de nieuwe berekeningen geen gevolgen voor het bedrag van € 145 miljoen per jaar dat vanaf 1 januari 2019 structureel wordt toegevoegd aan het gemeentefonds. VWS is niet bereid gebleken om afspraken te maken over extra wettelijke instrumenten voor gemeenten om de te verwachten onbedoelde aanzuigende werking te voorkomen. Teneinde inzicht te krijgen in de omvang van de aanzuigende werking, ontwikkelen VWS en VNG samen met gemeenten een monitor. Deze

monitor zal in ieder geval betrekking hebben op 2019. De precieze duur van de monitor moet nog bestuurlijk worden vastgesteld.

Financiële vertaling van het abonnementstarief naar de situatie van gemeente Gulpen-Witterm

| <b>Raming op basis van peiljaar 2018 (extrapolatie realisatie t/m periode 6-2018; Gemeente Gulpen-Witterm)</b> |                      |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------|
| <b>Bron: CAK)</b>                                                                                              |                      |
| Opgelegde EB 2018 Wmo (excl. Beschermd Wonen) in Gulpen-Witterm in 2018 (raming)                               | € 229.415            |
| Schatting inkomsten uit EB per jaar bij Wmo abonnementstarief van €17,50 (landelijke variant)                  | € 93.502,50          |
| Minder EB-inkomsten bij abonnementstarief van €17,50                                                           | <b>€ -135.912,50</b> |
| Schatting inkomsten uit EB per jaar bij abonnementstarief van €14,00 (variant Gulpen-Witterm)                  | € 74.802             |
| Minder EB-inkomsten bij abonnementstarief van €14,00                                                           | <b>€ -154.613</b>    |

Verwachting is dat Gulpen-Witterm ca. €104.000 compensatie van de gemiste eigen bijdrage-inkomsten door het abonnementstarief ontvangt van het Rijk. Uit bovenstaande tabel blijkt dat dit bedrag niet geheel toereikend is om de in de Verordening voorgestelde verlaagde eigen bijdrage te dekken uitgaande van het abonnementstarief met ( $€104.000 + €74.802 = €178.802$ ) of zonder korting ( $€104.000 + €93.503 = €198.503$ ). De tekorten van respectievelijk €50.613 en €30.912 zouden binnen de 2019 budgetten voor huishoudelijk hulp en begeleiding opgevangen kunnen worden.

Ten aanzien van de mogelijke aanzuigende werking op maatwerkvoorzieningen door dit abonnementstarief – waarvan de meerkosten uit het accres gedekt moeten worden - worden de ontwikkelingen in 2019 gemonitord. Op basis van de uitkomsten kunnen nadere acties worden uitgevoerd.

#### **8. Bevoegdheid**

Dit raadsvoorstel is gebaseerd op een raadsbevoegdheid voor het vaststellen van een verordening.

#### **9. Communicatie**

##### Publicatie Verordening

Na besluitvorming door de raad zal de Verordening op elektronische wijze bekend worden gemaakt conform de gebruikelijke procedure bij algemeen verbindende voorschriften.

##### Communicatie naar cliënten over de eigen bijdrage

Er is afgesproken dat het CAK en VWS naar de bestaande Wmo cliënten zullen communiceren over de veranderde uitvoering met betrekking tot in de eigen bijdragen met ingang van 1 januari 2019. Het CAK informeert over de uitvoering en het ministerie van VWS over de beleidswijziging. Het CAK weet echter niet welke gemeenten per 1 januari 2019 een beleidskeuze hebben gemaakt om af te wijken van de maximale periodebijdrage. Het CAK zal in de brief melden dat cliënten zich voor die informatie moeten melden bij het Wmo loket van hun eigen gemeente. Gemeenten die in hun beleid afwijken van de landelijke parameters, moeten bestaande (en nieuwe) cliënten zelf moeten informeren over de veranderingen in de hoogte van de bijdrage vanaf 2019. Dit zal opgepakt worden met de afdeling communicatie.

##### Reactie op inspraak

De portefeuillehouder zal de adviesraden die inspraak hebben geleverd schriftelijk op de hoogte brengen van de reactie van het college, met een woord van dank voor hun inzet en het werk dat zij verzet hebben in dit proces. Tevens zullen dan afspraken gemaakt worden over de toezeggingen, zoals het onderzoek om te komen tot een leesbare "publieksversie" van de Verordening.

#### **10. Argumenten, Afweging en advies**

De argumenten om te komen tot dit voorstel zijn verwoord in paragraaf 3 van deze nota. Ter toetsing van deze argumenten heeft het college de conceptversie van de Verordening voorgelegd ter brede inspraak.

##### Inspraakreacties

De Adviesraad Sociaal Domein van Gulpen-Witterm heeft een advies afgegeven aan het college. Daarnaast hebben de adviesraden Sociaal Domein uit Maastricht-Heuvelland een gezamenlijk advies uitgebracht. Zie hiertoe de bijlagen 4 t/m 6.

Het college is de adviesraden zeer erkentelijk voor het goede werk dat zij verzet hebben. Wij zijn ons ervan bewust dat het hier complexe materie betreft. Dit heeft de adviesraden er niet van weerhouden om deugdelijke en bruikbare adviezen te verstrekken waarmee het college in staat is gesteld om de inspraakversie te verbeteren tot de nu voorliggende definitieve versie. Daarnaast zijn ook bruikbare adviezen verstrekt die de Verordening overstijgen.

In bijlage 4 bij deze nota worden de adviezen door het college geëvalueerd. Hieruit komt naar voren welke adviezen wel, niet of deels worden overgenomen en hoe dit gebeurt. Dit kan leiden tot aanpassing in de Verordening maar ook tot een toezegging dat zaken op een andere manier worden opgepakt. Voor een volledig overzicht wordt verwezen naar de geëvalueerde inspraakreacties en de impact op de verordening in de "was-wordt-tabel" in bijlage 3.

#### **11. Draagvlak**

Het betreft hier een participatief traject waarin inwoners, adviesraden en andere belanghebbenden zijn meegenomen. Het traject wordt daarnaast gelijktijdig in alle gemeenten in Maastricht-Heuvelland doorlopen. Iedere gemeente regelt echter individueel de correcte inspraak omdat de inwoners/adviesraden enkel een advies kunnen verstrekken aan het college van hun eigen gemeente. Het betreft hier een breed inspraaktraject waarbij alle inwoners van de gemeente in de gelegenheid zijn gesteld om een reactie/advies uit te brengen op de inspraakversie van de concept-verordening Wmo. De gemeenteraad is in juli 2018 per RIB geïnformeerd over dit traject.

De regionale adviesraden Sociaal Domein Maastricht-Heuvelland en de Adviesraad Sociaal Domein van Gulpen-Witterm zijn vanaf het najaar 2017 betrokken bij dit traject. In mei 2018 zijn zij uitvoerig geïnformeerd en geconsulteerd in de vorm van een themabijeenkomst over zowel de verordening Wmo als Jeugdhulp. In deze positieve en constructieve bijeenkomst hebben adviesraden teruggekeken naar wat goed en minder goed ging in de afgelopen jaren ten aanzien van maatwerkvoorzieningen en in het bijzonder de rol van de gemeente. Dit met o.a. als doel om onderdelen in de nieuwe verordeningen aan te passen, voor zover hier een belemmering werd geconstateerd. De opbrengst van de bijeenkomst is meegenomen in de nieuwe verordening en/of verbetering van de uitvoeringspraktijk.

De inspraaktermijn op de concept-verordening Wmo (en ook Jeugdhulp) duurde 6 weken (van 1 augustus t/m 14 september 2018).

Zoals aangegeven in paragraaf 10 is er in Gulpen-Witterm inspraak geweest van de Adviesraad Sociaal Domein van Gulpen-Witterm. Ook is na de inspraakperiode een overleg met de Adviesraad geweest en zijn de reacties van de Adviesraad besproken met de portefeuillehouder en de beleidsmedewerker.

#### **12. Risicoparagraaf (financieel, juridisch, milieu)**

Met de invoering van het abonnementstarief per 1 januari 2019, zoals aangegeven in paragraaf 7, is niet bekend wat precies de compensatie van het Rijk zal zijn voor het verlies aan inkomsten van de eigen bijdragen van de cliënten. Ook is niet bekend wat voor aanzuigend effect het abonnementstarief zal hebben op de inwoners van Gulpen-Witterm doordat de drempel voor het kiezen voor een maatwerkvoorziening als deze geïndiceerd is met het abonnementstarief verlaagd wordt.

### 13. Vervolgprocedure / voortgang / aanpak / realisatie

Het tijdpad voor besluitvorming ziet er als volgt uit voor de gemeente Gulpen-Witterm:

|                  | <b>Gulpen-Witterm</b> |
|------------------|-----------------------|
| B&W vergadering  | 6 november 2018       |
| Sprekersplein    | 6 december 2018       |
| Raadsvergadering | 20 december 2018      |

### 14. Evaluatie

n.v.t.

### 15. Voorstel / Besluit De raad voor te stellen:

1. De Verordening maatschappelijke ondersteuning 2015 gemeente Gulpen-Witterm, versie 2019 vast te stellen per 1 januari 2019, onder gelijktijdige intrekking van de Verordening maatschappelijke ondersteuning Wmo 2015 gemeente Gulpen-Witterm.

#### Bijlagen

- Bijlage 1 raadsbesluit verordening maatschappelijke ondersteuning 2015 gemeente Gulpen-Witterm, versie 2019, Corsanummer G.18.03246
- Bijlage 2 concept verordening maatschappelijke ondersteuning 2015 gemeente Gulpen-Witterm, versie 2019, Corsanummer G.18.04576
- Bijlage 3 was-woordt tabel verordening maatschappelijke ondersteuning 2015 gemeente Gulpen-Witterm, versie 2019, Corsanummer G.18.04578
- Bijlage 4 geëvalueerde inspraakreacties, Corsanummer G.18.04579
- Bijlage 5 inspraak adviesraden Maastricht-Heuvelland, Corsanummer I.18.03538
- Bijlage 6 inspraak ASD Gulpen-Witterm, Corsanummer I.18.03538

*(onderdeel uitmakend van besluit)*

#### Achterliggende documenten